

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник частини аварійно- рятувальних робіт Мобільного рятувального центру швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Сергій СЕВЕРЕНЧУК

“ ___ ” _____ 20_ року

ПЛАН-КОНСПЕКТ проведення заняття із профільної підготовки з навчальними групами №3 та №4 Мобільного рятувального центру швидкого реагування ДСНС України

11-14.03.2024 р.

Тема: «Особливості проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних із повинню (паводком, катастрофічним затопленням)»

Навчальна мета: навчання і виховання особового складу, який безпосередньо залучається до ліквідації надзвичайної ситуації, спрямована на підвищення його професійних знань, формування вмінь і навичок керування силами і засобами при ліквідації надзвичайних ситуацій.

Час проведення: 1 год

Місце проведення: клас

Навчально-матеріальне забезпечення: план-конспект

Нормативно-правові акти і література: Наказ МВС України №340 від 26.04.2018 "Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж”.

Порядок проведення заняття:

1. Організаційні заходи - 5 хв
перевірка присутніх; оголошення теми і мети заняття.
2. Контроль знань - 5 хв
перевірка засвоєння раніше пройденого матеріалу.
3. Викладення матеріалу теми - 35 хв

контрольно-пропускного режиму, забезпечення охорони суспільного порядку й особливо важливих об'єктів, безпеки дорожнього руху при евакуації населення організується служба охорони суспільного порядку.

У зонах затоплення проводяться заходи щодо протидії виникнення спалахів інфекційних захворювань серед населення і сільсько-господарських тварин, а також проведенню протиепідеміологічних заходів.

Види рятувальних робіт у зонах затоплення.

Рятувальні роботи при ліквідації наслідків повеней (затоплень) підрозділяються на чотири основних етапи:

- пошук (виявлення) потерпілих;
- забезпечення доступу рятувальників і порятунк потерпілих;
- надання першої медичної допомоги;
- евакуація (транспортування) потерпілих із зон небезпеки.

При розподілі сил і засобів для проведення рятувальних робіт у зонах з небезпечним рівнем води доцільно організувати наступні групи:

- група розвідки і пошуку потерпілих - на швидкохідних плавзасобах (I варіант), на вертольотах (II варіант);
- група рятувальна й евакуації потерпілих;
- група прийому потерпілих і надання їм першої медичної допомоги.

При організації виконання рятувальних робіт командир підрозділу вибирає організаційно-технологічну схему їх ведення. Як правило, використовуються рівнобіжна, послідовна і змішана схеми організації рятувальних робіт.

При організації робіт у зоні затоплення необхідно враховувати наступні дані:

- час настання фізіологічних змін в організмі потерпілого в різний час року;
- тип організаційно-технологічної схеми виконання рятувальних робіт;
- можливу тривалість виконання рятувальних робіт.

Розшукові роботи виконуються силами спеціально підготовлених пошукових підрозділів після проведення необхідних аварійно-технічних і підготовчих робіт.

Роботи з порятунку потерпілих виконуються з метою забезпечення доступу до потерпілих, що знаходиться в небезпечних зонах, їх вивільнення й організації шляхів наступної евакуації.

У залежності від місця розташування потерпілих, наявності сил і засобів для їхнього порятунку можуть бути використані різні способи. З метою порятунку життя потерпілих і приведення їх у стан, що дозволяє транспортування, їм роблять першу медичну допомогу. При необхідності

Під запис

перша медична допомога виявляється на місці виявлення потерпілих після забезпечення до них доступу і витягування з води.

У випадках, що не представляє небезпеки для потерпілих, надання першої медичної допомоги здійснюється на пункті збору після евакуації за межами небезпечної зони.

Для забезпечення високої ефективності рятувальних робіт у зонах затоплення різні їхні види можуть виконуватись як послідовно, так і паралельно на різних ділянках робіт.

Пошук потерпілих у зонах небезпечного рівня води полягає у визначенні їх місць розташування і стану здоров'я, визначенні можливих шляхів підходу рятувальників і евакуації потерпілих.

У залежності від наявності відповідних сил і засобів розшуку роботи проводяться такими способами:

- суцільним візуальним обстеженням зони затоплення розвідгрупами на плавзасобах;

- обльотом зони затоплення на вертольотах;
- по свідченнях очевидців і врятованих потерпілих.

При проведенні пошукових заходів необхідно:

- обстежувати всю зону затоплення;
- визначити і позначити місця перебування потерпілих;
- визначити стан здоров'я потерпілих, характер отриманих травм і способи надання їм першої медичної допомоги;
- визначити шляхи витягування потерпілих;
- усунути або обмежити вплив на постраждалих вторинних вражаючих факторів.

Порятунок потерпілих з верхніх поверхів (рівнів) затоплених будинків і споруд, а також з дерев і чагарників здійснюється різними способами:

- по збережених або відновлених сходових маршах;
- з використанням рятувальної мотузки (пояса);
- з використанням драбин-штурмовок;
- із застосуванням канатних доріг;
- із застосуванням рятувального рукава.

Порятунок потерпілих перерахованими способами припускає їх посадку в плавзасоби з наступною евакуацією в безпечне місце. Крім цього, для зняття потерпілих з верхніх поверхів будинків, можуть бути використані вертольоти, обладнані спеціальними засобами. Порятунок потерпілих, що знаходяться на поверхні води, здійснюється такими способами:

- підйом на борт плавзасобу;
- буксирування рятувальником уплав;
- використання табельних і підручних рятувальних засобів.

Евакуація потерпілих здійснюється двома рівнобіжними потоками:

- з поверхні води і з-під води на плавзасобах;

Під запис

<p>- з верхніх поверхів, дерев, незатоплених територій на вертольотах і плавзасобах.</p> <p>Потерпілі евакууються з місць їхнього перебування в два етапи:</p> <p>I етап - з місць перебування - на борт плавзасобу;</p> <p>II етап - із плавзасобу - на пункт збору потерпілих.</p> <p>При порятунку великої кількості потерпілих, що знаходяться в зоні затоплення, евакуація проводиться в три етапи. На першому етапі (наприклад, при порятунку з поверхні води) здійснюється витягування з води, розміщення потерпілих у найбільш безпечному незатопленому місці з вільним доступом шляху до евакуації; на другому етапі здійснюється їх посадка на плавзасоби; на третьому етапі (або паралельно) організуються шляхи і здійснюється евакуація на плавзасобах з цієї ділянки на пункт збору потерпілих.</p> <p>У випадку екстрених обставин (швидке підвищення рівня води, що поширюється на незатоплені території; небезпека погіршення метеорологічної обстановки в зоні затоплення) майданчики для евакуації можуть бути обладнані на дахах будинків і верхніх поверхів, а евакуація проводиться з використанням вертольотів або обладнаних канатних доріг на сусідні будинки або території, що знаходяться вище максимально можливого рівня підйому води (сопки, пагорби і т.д.).</p> <p>При проведенні евакуації з верхніх поверхів затоплених будинків використовуються наступні способи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спуск із використанням рятувальних рукавів; - спуск за допомогою рятувального пояса; - спуск за допомогою рятувальної петлі; - спуск за допомогою грудного перев'язу; - спуск потерпілих за допомогою канатної дороги; - підйом на борт вертольота. <p>Вибір способу і засобів евакуації потерпілих визначається:</p> <ul style="list-style-type: none"> - місцезнаходженням людей; - їх фізичним і моральним станом; - набором і кількістю рятувальних засобів для проведення евакуації; - рівнем професійної підготовки рятувальників; - ступенем зовнішньої погрози для потерпілих і рятувальників. 	
--	--

План-конспект склав:

Заступник начальника частини
аварійно-рятувальних робіт

ст. л-нт сл. ц. з.

_____ (підпис)

Віталій КАМАДАДЗЕ

_____ 20__ р.